

Silkeborg Papirfabriks arkiv 1845-1965.

En registratur udarbejdet af Bjarne Harboe. (Silkeborg Biblioteks Forlag, 1988) 113 s., 75,- kr.

Normalt betragter man også grundlæggeren af Silkeborg Papirfabrik, Michael Drewsen, som byen Silkeborgs grundlægger. I hvert fald havde papirfabrikken stor betydning for byens vækst.

Fabrikken arkiv er nu blevet afleveret til Lokalhistorisk Samling i Silkeborg. Det er primært et industriarkiv, men kan naturligvis også anvendes i lokalhistoriske studier.

Af hensyn til eventuelle brugere er

arkivet blevet ordnet og registreret, og registraturen foreligger som en nydelig illustreret publikation (trykt på papir foræret af fabrikken).

Ikke bare udseendet er i orden; også indholdet er det. Der er en indledning med en kort oversigt over arkivets hovedgrupper og et rids af fabrikens historie 1845-1965 samt en litteraturliste. Derefter følger en oversigtsmæssig indholdsfortegnelse, efterfulgt af en mere detaljeret og til sidst selve registraturen, der stedvis er forsynet med udførlige kommentarer.

Tove Elklit

HISTORIEVIDENSKAB

Jens Arup Seip: *Politisk Ideologi: Tre lærestykker*. (Universitetsforlaget Oslo, 1988). 155 s.

Tre genrestykker bliver i Seips artikelssamling forbundet af et fælles tema, således at resultatet er en væsentlig og spændende bog om stat, magt og politisk teori.

Et begreb er udgangspunktet for artiklen »Rettsstaten«. Baggrunden er retsstatsbegrebets politiske virkningshistorie i Norden, men begrebshistorien fører hurtigt til Tyskland, og får der et tyngdepunkt i magtteoretikeren Carl Schmitts værker fra Weimartiden. Som genre indskrives Seip begrebshistorien i en art politisk mentalitetshistorie, som han siger – de politiske begreber er ikke fixpunkter, men har et historisk 'glidende betydningsindhold'.

En person – A.M. Schweigaard – danner i den anden artikel en biografisk ramme om Seips diskussion af »Liberalismens Dilemma«, dvs. det dilemma grænsedragningen for den folkelige, politiske frihed affødte hos de liberale i

løbet af 1800-tallet. Seip anvender Schweigaard som en norsk nøgle til en mere generel faseinddeling af den politiske liberalisme i det 19. årh: Fra Schweigaards radikale, ubekymrede, intellektuelle utilitarisme i 1820'erne og 30'erne til 1840'ernes brydningsår, hvor Schweigaard arbejdede på en politisk økonomisk samfundsvidenskab, hvis lovmæssighed ikke skulle stå tilbage for det naturvidenskabelige ideal. Oplevelsen af 1848 revolutionernes folkelige opstande satte en stopper for dette projekt, og Schweigaard nærmede sig den politiske konservatisme. Den biografiske skitse får europæisk baggrund.

Selve *magtens legitimitet* er det generelle emne for samlingens største artikel, som er en genudgivelse af Seips »ny-klassiker«: »Teorien om det opinionsstyrte Enevelde«. Ikke alene Eidsvoll-forfatningens 175 års – og Stavnsløsløsningens 200 års-jubilæer gør artiklen aktuel – teorien er også stadig relevant. Det er Seips hypotese, at den hurtige og relativt udramatiske afskaffelse af enevælden i Eidsvoll-forfat-